[2018] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 618

ਰਿਲਾਇੰਸ ਸੈਲੂਲੋਜ਼ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਲਿਮਟਿਡ

ਬਨਾਮ

ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ

(2010 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1110)

20 ਜੁਲਾਈ 2018

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ ਅਤੇ ਇੰਦੂ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 – ਪੂਰਵ-ਹਵਾਲਾ, ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਹਿੱਤ - ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ - ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ- ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ, ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ 18% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਦੇਣਾ- ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 10% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਕਰਨਾ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ-ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਆਰਬਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਵਿਆਜ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਹਿੱਤ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕੁਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੋਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ-ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਰੀ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ - ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ -

ਉੱਚ ਕੀਮਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਨਾਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋ ਗਈ - ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 16 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ, ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਵਿਆਜ ਨੂੰ 18% ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 10% ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ *ONGC* ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦਾ ਉੱਦਮ ਹੈ, ਜੋ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚੋਲੇ ਨੇ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਵਜੋਂ 18% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ - ਵਿਆਜ ਐਕਟ, 1978

ਰਿਲਾਇੰਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ONGC ਦੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ,

ਕਿਹਾ ਕਿ : 1.1 ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਵਿਆਜ ਐਕਟ, 1978 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕੁਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ-ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ /ਜਾਂ ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਬੰਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਆਜ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੂਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਪਰਜੀਵੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਪਰਖ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜੋ ਕਿਸੇ

ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਰਬਿਟਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀਆਂ, ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਜਾਂ ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਚੋਲੇ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਧਾਰਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਅੰਬਿਕਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ ਵਰਗੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ **ਟਿਹਰੀ ਹਾਈਡਰੋ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਦੀ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ, ਮਤਭੇਦ, ਜਾਂ ਗਲਤਫਹਿਮੀਆਂ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵੱਲੋਂ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੋਕ ਲੱਭਣ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਾ, ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਜੋ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਸੇ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ***ਪਹਿਲੇ ਅੰਬਿਕਾ ਉਸਾਰੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੈਨੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਵਿਚੋਲਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਅਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖੋਹ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਮਿਆਦ ਲਈ। 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (7) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (7) ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਪਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ,

ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। [ਪੈਰਾ 22] [645-D-H; 646-A-C]

618

XXXXXX

ਰਿਲਾਇੰਸ ਸੈਲੂਲੋਜ਼ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ 619

1.2 ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਸਿਰਫ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ONGC ਵਿਆਜ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ *ਦੂਜੇ ਅੰਬਿਕਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਧਾਰਾ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤਹਿਤ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 16 ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਕਮ ਤੱਕ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, **ਟਿਹਰੀ ਹਾਈਡਰੋ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਲਟ, ਧਾਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਪੈਨੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਟਿਹਰੀ ਹਾਈਡਰੋ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਦੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਲੈਣ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ, ਮਤਭੇਦਾਂ ਜਾਂ ਗਲਤਫਹਿਮੀਆਂ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ; ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, **ਟਿਹਰੀ ਹਾਈਡਰੋ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਦੀ ਧਾਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਸਬੰਧ

ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 16 ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 23] [646-D-G]

XXXXXX

1.3 ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 16 ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 1200 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਅਤੇ 600 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਦੋਵਾਂ ਲਈ 14,999/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਬਕਾਇਆ ਸਿਰਫ ਇਨਾਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਸਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ONGC ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਨਾਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 14,999/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਧਾਰਾ 16 ਲਾਗੂ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ। [ਪੈਰਾ 24] [646-H; 647-A-C]

XXXXXX

1.4 ਵਿਆਜ ਨੂੰ 18% ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 10% ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ONGC ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦਾ ਉੱਦਮ ਹੈ, ਜੋ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਨਾਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ 18% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ONGCਨੇ 21.01.1999 ਤੱਕ 10% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮੂਲ ਰਕਮ, ਅਤੇ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ, ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਆਜ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 30.01.1999 ਤੱਕ 109,34,323/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ, ਅਤੇ 30.04.2003 ਨੂੰ 46,86,138/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਤਾਰੀਖਾਂ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਸੂਲੀ 18% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਆਜ ਲਈ, ONGC ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਅੱਠ ਹਫਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ 21.01.1999 ਅਤੇ 30.04.2003 ਤੱਕ 8% ਦੀ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 21.01.1999 ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ, ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿਆਜ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਅੰਤਰ ਰਕਮ 'ਤੇ 6% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 10% ਅਤੇ 18% ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 30.04.2003 ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ 10% ਅਤੇ 18% ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਜ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਅੰਤਰ ਰਕਮ 'ਤੇ। [ਪੈਰਾ 25] [647-D-G]

ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜੀ.ਸੀ ਰਾਏ **(1992) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 508: [1991] 3 ਬੇਨਤੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 417;** ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ (ਸਿੰਚਾਈ), ਬਾਲੀਮੇਲਾ ਬਨਾਮ ਅਭਦੁਤਾ ਜੇਨਾ **(1988) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 418: [1988] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 253;**

ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਢੇਂਕਨਾਲ ਲਘੂ ਸਿੰਚਾਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਉੜੀਸਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਸੀ ਬੁੱਧਰਾਜ **(2001) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 721: [2001] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 264;** ਕਲਕੱਤਾ ਬੰਦਰਗਾਹ ਲਈ ਟਰੱਸਟੀ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-De-Space-Age,**(1996) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516: [1995] 6 ਬੇਨਤੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 327**; ਭਗਵਤੀ ਆਕਸੀਜਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕਾਪਰ ਲਿਮਟਿਡ, **(2005) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 462: [2005] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 232;** ਐਮ.ਬੀ. ਪਟੇਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ONGC **(2008) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 251: [2008] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 35**; ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਫੇਰੋ ਕੰਕਰੀਟ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ **(2009) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1: [2009] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 31;** ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਸਾਰਸਵਤ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਏਜੰਸੀ **(2009) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 504: [2009] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1063;** ਮਦਨਾਨੀ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 549: [2009] 16 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 216;** ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ **(1999) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 63: [1998] 2 ਬੇਨਤੀ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 660;** ਸ਼੍ਰੀ ਕਮਾਚੀ ਅੰਮਾਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਰੇਲਵੇ ਮੈਨੇਜਰ (ਵਰਕਸ), ਪਾਲਘਾਟ ਅਤੇ ਹੋਰ, **(2010) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 767: [2010]10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 487;** ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਾਫਟਰਜ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਲੀਜ਼ਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ **(2011) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 279: [2011] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 196;** ** ਟਿਹਰੀ ਹਾਈਡਰੋ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਐਸੋਸੀਏਟਸ ਲਿਮਟਿਡ **(2012) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 10: [2012] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 813;** ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਾਈਟ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ (ਇੰਡੀਆ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ **(2015) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 695: [2015] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 488**; ***ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਅੰਬਿਕਾ ਨਿਰਮਾਣ ("ਪਹਿਲਾ ਅੰਬਿਕਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੇਸ"), **(2016) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 36: [2016] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 810;** *ਅੰਬਿਕਾ ਨਿਰਮਾਣ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ("ਦੂਜਾ ਅੰਬਿਕਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੇਸ") **(2017) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 323;** ਮੈਸਰਜ਼ ਰਵੀਚੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ **2018 (8) ਸਕੇਲ 415 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।**

XXXXXX

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ		
[1991] 3 Suppl. SCR 417	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 7
[1988] 1 SCR 253	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 7
[2001] 1 SCR 264	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 7
[1995] 6 Suppl. SCR 327	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 8
[2005] 3 SCR 232	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 9
[2008] 8 SCR 35	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 10
[2009] 10 SCR 31	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 11
[2009] 10 SCR 1063	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 12
[2009] 16 SCR 216	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 13
[1998] 2 Suppl. SCR 660	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 13
[2010] 10 SCR 487	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 14
[2011] 8 SCR 196	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 15
[2012] 8 SCR 813	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 17
[2015] 6 SCR 488	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 18
[2016] 2 SCR 810	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 19
(2017) 14 SCC 323	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 20
2018 (8) SCALE 415	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 21

ਰਿਲਾਇੰਸ ਸੈਲੂਲੋਜ਼ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ 623

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2010 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1110.

1998 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5767 ਵਿੱਚ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 23.08.2006 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਨਾਲ

2010 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1111.

ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸੰਦੀਪ ਸੇਠੀ, ਵਧੀਕ ਸੋਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ, ਕੇ.ਵੀ.ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼ਬਿਆਸ਼ਾਚੀ ਪਾਤਰਾ, ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ (ਮੈਸਰਜ਼ ਖੇਤਾਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਈ), ਪੀ.ਬੀ ਸੁਰੇਸ਼, ਵਿਪਿਨ ਨਾਇਰ, ਅਭਯ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ :

ਆਰ.ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ. 1. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜੋ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਪੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ONGC ਨੇ ਸੋਡੀਅਮ ਕਾਰਬੋਕਸਿਲ ਮਿਥਾਈਲ ਸੈਲੂਲੋਜ਼ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਸੀ.ਐਮ.ਸੀ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ 1200 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਮਟੀ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਟੈਂਡਰ ਮੰਗਣ ਲਈ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਸੈਲੂਲੋਜ਼ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਲਿਮਟਿਡ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਰਿਲਾਇੰਸ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੇ 900 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਲਈ 14,999/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣਾ ਟੈਂਡਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਐਮ.ਸੀ ਦੀ 1200 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ

ਰਿਲਾਇੰਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ 01.12.1988 ਦਾ ਸਪਲਾਈ ਆਰਡਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਲਾਇੰਸ ਸਿਰਫ 1200 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈ ਜੇ ਕੀਮਤ 14,999 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਆਖਰਕਾਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚੋਲਗੀ ਵਿੱਚ ਗਈਆਂ ਕਿ ਸੀ.ਐਮ.ਸੀ ਦੀ 1200 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੀ.ਐਮ.ਸੀ ਦੀ 600 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਆਰਡਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੀਪੀਟ ਆਰਡਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਸਪਲਾਈ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਠੇਕਿਆਂ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ 14,999/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2. ਅਕਤੂਬਰ 1990 ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਵਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, 11.10.1990 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1200 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਅਤੇ 600 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਸੀ.ਐਮ.ਸੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਮੂਲ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਜਸਟਿਸ ਵੀ.ਐਸ ਦੇਸ਼ਪਾਂਡੇ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਟਿਬਰੇਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸ਼ਪਾਂਡੇ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਜਸਟਿਸ ਬੀ.ਜੇ ਦੀਵਾਨ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

3. 29.12.1993 ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਆਰਬਿਟਰਾਂ ਨੇ 1200 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਦੀ ਕੀਮਤ 18,500/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਅਤੇ 20,500/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੀ.ਐਮ.ਸੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ONGC ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ, ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਆਜ 18% ਸਾਲਾਨਾ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਨੇ

30.07.1998 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਆਖਰਕਾਰ ਤਿੰਨਾਂ ਮਿਆਦਾਂ ਲਈ ਵਿਆਜ ਘਟਾ ਕੇ 10% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਆਜ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 14,999/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ 18,500/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ 20,500/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਅੰਤਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ 23.08.2006 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

4. ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2010 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1110 ਵਿਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਨੂੰ 18% ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 10% ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਇਕੋ ਇਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿਲਚਸਪੀ ਘੱਟ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ONGC ਇਕ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦਾ ਉੱਦਮ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ, ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਵਿਆਜ 18% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 21.01.1999 ਤੱਕ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਓ.ਐਨ.ਜੀ.ਸੀ ਨੇ 1,09,34,323/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਅਤੇ 30.04.2003 ਨੂੰ 46,86,138/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 10% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮੂਲ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਆਜ ਦੇ ਕਾਰਨ।

5. ONGCਦੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਦੀਪ ਸੇਠੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਕੋਈ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਜਾਂ ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਵਕੀਲ ਜਨਰਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਰੀ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"16. ਭੁਗਤਾਨ ਦੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਮਿਆਰੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਟੋਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਨ। ਪਰ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਜ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

6. ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 16 ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਰੋਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ ਨੇ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 16 ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ 14,999/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਉੱਚ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸੋਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਅਧਿਐਨ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਵਿਆਜ ਤਾਂ ਹੀ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਆਜ ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਪੈਸੇ ਦੇ ਮੁੱਲ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੂਰਵ-ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ।

XXXXXX

7. ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ, 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਬਾਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਤਿੰਨਾਂ ਮਿਆਦਾਂ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ, ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਹਿੱਤ। **ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜੀ.ਸੀ ਰਾਏ,** (1992) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 508 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ **ਜੇਨਾ ਦੇ ਕੇਸ** [ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ (ਸਿੰਚਾਈ), ਬਾਲੀਮੇਲਾ ਬਨਾਮ ਅਭਦੁਤਾ ਜੇਨਾ, (1988) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 418] ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, **ਉੜੀਸਾ ਦੇ ਢੇਂਕਨਾਲ ਮਾਈਨਰ ਸਿੰਚਾਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਨ ਸੀ ਬੁੱਧਰਾਜ,** (2001) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 721 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰਾਂ ਨੂੰ 1978 ਦੇ ਵਿਆਜ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ। 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਨੇ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਹਿੱਤ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਇਕ ਵੱਡਾ ਮੋੜ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਉਭਰੇਗਾ।

8. **ਕਲਕੱਤਾ ਬੰਦਰਗਾਹ ਬਨਾਮ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ** (1996) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516 ਲਈ ਟਰੱਸਟੀ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ

ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਕਿ ਕੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (ਜੀ) ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (ਜੀ) ਹੇਠਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ: -

XXXXXX

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦਰਮਿਆਨ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅੰਤਰਿਮ ਜਾਂ ਅੰਤਿਮ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

[ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ]

ਜੀ.ਸੀ. ਰਾਏ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"4. ਅਸੀਂ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚੋਲੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਖੇਪ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਜੀ) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਜੀ) ਦੀ ਮਿਆਦ ਸਿਰਫ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਬਦ "ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ" ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਸੀ।

ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਲਈ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਜਾਇਜ਼ ਦਾਅਵਾ ਹੈ, ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇਰੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵੀ ਕੋਈ ਉਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾਮ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਆਦ 'ਤੇ ਸਖਤ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵਾਂਗੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸਿਰਫ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚੋਲਗੀ ਵਿਚ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਇਸ ਮਿਆਦ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਬਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਜਾਇਜ਼ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਚੋਲਗੀ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚੋਲਗੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

ਰਿਲਾਇੰਸ ਸੈਲੂਲੋਜ਼ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ [ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.] 627

9. **ਭਗਵਤੀ ਆਕਸੀਜਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕਾਪਰ ਲਿਮਟਿਡ**, (2005) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 462, 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਤੋਂ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਏ ਦੋ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਆਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਿੰਨਾਂ ਮਿਆਦਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ

ਹਰੇਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੇਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।

10. ਐਮ.ਬੀ ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਓਇਲ ਨੈਚੂਰਲ ਗੈਸ ਕਾਰਪੋਰੇਟ, (2008) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 251, ਜਿਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"18. ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ - ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤਹਿਤ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

[ਪੈਰਾ 4 ਤੇ]

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਚੋਲਗੀ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ, ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

11. **ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਫੇਰੋ ਕੰਕਰੀਟ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ,** (2009 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 1940 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੂਰਵ-ਹਵਾਲਾ ਵਿਆਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਅਤੇ **ਭਗਵਤੀ ਆਕਸੀਜਨ** (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਹ ਵਿਆਜ ਐਕਟ, 1978 ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਚੋਲੇ ਦੁਆਰਾ

ਪੂਰਵ-ਹਵਾਲਾ ਵਿਆਜ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੈਰਾ 63 ਅਤੇ 64 ਦੇਖੋ) ਵਿਚਕਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਾ ਹੋਵੇ)।

12. **ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਸਾਰਸਵਤ ਟਰੇਡਿੰਗ ਏਜੰਸੀ**, (2009) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 504 ਵਿੱਚ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦਾ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"31. ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ। - ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਬਿੱਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਬਿੱਲਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗਾ।

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]

XXXXXX

ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਪਦਾਰਥਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"33. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਆਈਟਮ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਕਮ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਜਾਂ ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਰਕਮ 'ਤੇ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਆਈਟਮ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਕਮ 'ਤੇ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਏ ਵਜੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਹੈ।

13. **ਮਦਨਾਨੀ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ** (2010)1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 549 ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪਿਆ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 22 ਅਤੇ 23 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

“22. . .. ਜੀ ਸੀ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (2) ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ:

(16. (2) ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਧੀਨ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਜਾਂ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕਿਓਰਿਟੀਜ਼ ਇਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਣਗੀਆਂ।

23..... ਵਿਆਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ 30 ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

XXXXXX

ਰਿਲਾਇੰਸ ਸੈਲੂਲੋਜ਼ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ [ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.] 629

". . . ਇਹ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲਿਅਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੋਕ ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਿਆਜ ਐਕਟ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ **ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**। (1999) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 63, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ:

"34. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ [(1999)1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 63] ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਧਾਰਾ 1.9 ਨਾਮਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਪੰਨਾ 67, ਪੈਰਾ 9)

"9..... '1.9. ਵਿਵਾਦ ਆਦਿ ਕਰਕੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ - ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਅੰਤਰ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਬਕਾਇਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਜਾਂ ਸਮੇਂ-

ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅੰਤਿਮ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰ-ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਚਕਾਰ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। "

ਉਕਤ ਧਾਰਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ। (ਦੇਖੋ ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੰਨਾ 67, ਪੈਰਾ 10.) ਅਜਿਹਾ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਬੀ.ਐਨ ਅਗਰਵਾਲ (1997) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 469] ਅਤੇ ਜੀ ਸੀ ਰਾਏ (1992) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 508 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਰਾ 35 ਵਿਚ **ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ** (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਪੈਰਾ 37 ਅਤੇ 38 ਵਿਚ **ਸਾਰਸਵਤ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਏਜੰਸੀ** (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ: -

"39. ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੀ.ਸੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 (2) ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ (1996) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516 ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਵਿਚ ਵਿਚੋਲੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀਆਂ।

XXXXXX

14. **ਸ਼੍ਰੀ ਕਮਾਚੀ ਅੰਮਾਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਰੇਲਵੇ ਮੈਨੇਜਰ (ਵਰਕਸ), ਪਾਲਘਾਟ ਅਤੇ ਹੋਰ**, (2010) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 767 ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ:

"18. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਜੀਨੀਅਰ-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ [(1996) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516] ਅਤੇ ਮਦਨਾਨੀ [(2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 549] ਪੁਰਾਣੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਏ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (7) ਵਰਗੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ [(2009) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 26] ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ [(1996) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516] ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਨਾਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਆਜ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਪੀਰੀਅਡ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ [(2009) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 26] ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ [(1996) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516] ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ [(2009) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 26] ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਗ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੰਨਾ 36, ਪੈਰਾ 23-24)

"23. ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ [(1996)1ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516] ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਸਿਰਫ ਵਿਭਾਗ/ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ

ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚੋਲੇ ਕੋਲ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਬਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਵਿਚੋਲਗੀ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਬੇਤੁਕੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਵਿਭਾਗ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚੋਲੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਆਜ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਆਜ ਪੈਨੈਂਟ ਲਾਈਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

XXXXXX

24. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ [(1996) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516] ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ ਜੀ 1.09 ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਹਵਾਲਾ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਪੀਰੀਅਡ, ਭਾਵ 14-3-1997 ਤੋਂ 31-7-2001 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਵਿਆਜ ਦੇਣਾ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਜੀ.ਸੀ. ਰਾਏ (1992) 1 SCC 508] ਅਤੇ ਐਨ.ਸੀ.ਬੁੱਢ ਰਾਜ [(2001) 2 SCC 721] ਵਿੱਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ [(1996) 1 SCC 16] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ

ਇੰਜੀਨੀਅਰ-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ [(1996) 1 SCC 516] ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਜ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਬਾਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ, ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਚੋਲੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ।

ਇਹੀ ਤਰਕ ਮਦਨਾਨੀ [(2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 549] ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ [(1996) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516] ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਸੀ।

19. ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 37 (1) [ਐਸ ਆਈ ਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (7)] ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ" ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਨਾਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ।

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]

XXXXXX

15. **ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਕ੍ਰਾਫਟਰਜ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਲੀਜ਼ਿੰਗ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ** (2011) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 279, ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ

ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 1.15 ਪੇਟੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਏਗੀ। ਧਾਰਾ 1.15 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"1.15. ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ - ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਜਾਂ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਧਾਰਾ 1.14.4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕਿਓਰਿਟੀਜ਼ ਇਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਣਗੀਆਂ। "

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ **(ਸੁਪਰਾ) ਕੰਦ** ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ **(ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (2009) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 26] ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ,** ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮਦਨਾਨੀ **ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਵੀ ਇਹੀ ਸਥਿਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ **ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ: -

"20. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿੱਟੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ: ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ ਏਜ [(1996) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516] ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ [(2009) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 26: (2009) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (Civ) 629] ਅਤੇ ਮਦਨਾਨੀ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (2010) ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ: (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (Civ) 168] ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਪਾਰਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵੀ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਏ.ਐਸ. ਚੰਦਿਓਕ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਸੋਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਵਿਚੋਲਗੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ ਲਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਧਿਰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲੇ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੀ.ਸੀ. ਰਾਏ ਕੇਸ [1992) 1 SCC 508] ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਮਿਆਦ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਭਾਵ ਐਨਸੀ ਬੁੱਢਾ ਰਾਜ ਕੇਸ [2001)2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 721] ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਤ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਵਿਚੋਲਗੀ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ।

XXXXXX

ਰਿਲਾਇੰਸ ਸੈਲੂਲੋਜ਼ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ [ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.] 633

21. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 1.15 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਚੋਲੇ ਕੋਲ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਵਿੱਚ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 1.15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲਿਖੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

16. ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕਿ **ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ** (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ (ਸੁਪਰਾ) **ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ,** ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਗਲਤ ਹੈ: ਪਹਿਲਾ, ਦੋ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਬੈਂਚ ਦੋ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ; ਅਤੇ ਦੂਜਾ, **ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਅਦਾਲਤ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ 1966 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਏ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

17. **ਟਿਹਰੀ ਹਾਈਡਰੋ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਐਸੋਸੀਏਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ** (2012) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 10, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ: -

"14..... ਧਾਰਾ 1.2.14 ਅਤੇ 1.2.15 ਜਿਸ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਹੁਣ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ:

"ਭਾਗ II

ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ

1.2.14. ਵਿਵਾਦ ਆਦਿ ਕਰਕੇ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ- ਠੇਕੇਦਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ, ਮਤਭੇਦਾਂ ਜਾਂ ਗਲਤਫਹਿਮੀਆਂ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰ-ਇੰਚਾਰਜ ਵੱਲੋਂ ਤੁਰੰਤ ਜਾਂ ਅੰਤਮ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਲਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਵਿਆਜ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਿਰੀ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਗੋਲ ਪਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰ ਹੋਵੇ।

XXXXXX

1.2.15. ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਬਕਾਇਆ ਪੈਸੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਇੰਜੀਨੀਅਰ-ਇੰਚਾਰਜ ਵੱਲੋਂ ਮਾਪਣ 'ਤੇ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਨਾ ਹੀ ਠੇਕੇਦਾਰ ਕਿਸੇ ਗਰੰਟੀ ਜਾਂ ਬਕਾਏ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਬਕਾਇਆ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉਸਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕ੍ਰਾਫਟਰਜ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ **(ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ** ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"16. ਕ੍ਰਾਫਟਰਜ਼ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕੇਸ ਵਿੱਚ [(2011) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 279: (2011) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (Civ) 533] ਪੋਰਟ ਆਫ ਕਲਕੱਤਾ ਬਨਾਮ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ [(1996) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516] ਅਤੇ ਮਦਨਾਨੀ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [(2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 549: (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (Civ) 168] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਸਹਿਮਤ ਨੋਟ ਦਾ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ ਕੇਸ [(1996) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [(2009) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 26: (2009) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (Civ)629] ਅਤੇ ਮਦਨਾਨੀ ਉਸਾਰੀ ਕੇਸ [(2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 549: (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (Civ) 168 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। (2010) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (Civ) 575] । ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ ਕੇਸ [(2009) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 26: (2009) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (Civ) 629] (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੈਰਾ 24) ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੀਸੀ ਰਾਏ ਕੇਸ [(1992) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 508] ਅਤੇ ਐਨਸੀ ਬੁੱਢਾ ਰਾਜ ਕੇਸ [(2001) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 721] ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ

ਇਹ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ ਕੇਸ [199] ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇੰਟਰਬਿਟਰ-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ ਕੇਸ [199] ਵਿੱਚ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਬਾਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ, ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਕਮਾਚੀ ਅੰਮਾਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਜ਼ ਕੇਸ [(2010) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 767: (2010) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (Civ) 575] ਮਦਨਾਨੀ ਕੇਸ [(2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 549: (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (Civ) 168] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਦਨਾਨੀ ਕੇਸ [(2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 549: (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (Civ) 168 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ ਏਜ ਕੇਸ [(1996) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

ਰਿਲਾਇੰਸ ਸੈਲੂਲੋਜ਼ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ [ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.] 635

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"19. ਧਾਰਾ 1.2.14 ਅਤੇ 1.2.15, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੱਢੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਲਈ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਈ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਨੋਰੰਜਨ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈਆਂ ਚਰਚਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 10,17,461 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨਾਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

20. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪੁਰਸਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕੁਝ ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਗਰਵਾਲ (1997) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 469] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਖਰਕਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਨਾਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚੋਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ "... ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖੁਦ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ..."। ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਨਾਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਫਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਜੋ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਵੇ, ਤੱਕ 10,17,461 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ 12% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

18. **ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਾਈਟ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ (ਇੰਡੀਆ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ,** (2015) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 695 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਆਜ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ ਪਿਆ। ਸ਼੍ਰੀ **ਕਮਾਚੀ ਅੰਮਾਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਜ਼** (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਧਾਰਾ 31 (7) (ਏ) 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: -

"12. ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (7) (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ

ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵਾਜਬ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (7) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

XXXXXX

"31. (7) (ਏ) ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਿੱਥੇ ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਆਰਬਿਟਰਲ ਅਵਾਰਡ ਪੈਸੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਹੈ, ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਸ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਉਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਰ 'ਤੇ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਮਿਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਵਾਜਬ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ 'ਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

13. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (7), "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਨਾਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਵਿਚੋਲਗੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ।

14. ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਸਾਰਸਵਤ ਟਰੇਡਿੰਗ ਏਜੰਸੀ [(2009) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 504: (2011) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (civ) 499] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਰੋਕ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਚੋਲਗੀ ਅਜਿਹੀ

ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੋਕ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਰੈਫਰੈਂਸ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ।

XXXXXX

16. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ, ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (7) ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ।

17. ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜੀ.ਸੀ. ਰਾਏ ਕੇਸ [(1992) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 508] ਦਾ ਫੈਸਲਾ 12-12-1991 ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

ਰਿਲਾਇੰਸ ਸੈਲੂਲੋਜ਼ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ [ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.] 637

18. ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (7) (ਏ) ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਇੱਕ

ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ]

19. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭੁਲੇਖਾ ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੁਝ ਫੈਸਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। **ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਅੰਬਿਕਾ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ("ਪਹਿਲਾ ਅੰਬਿਕਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੇਸ")**, (2016) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 36, ਪੈਰਾ 1 ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭੁਲੇਖਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"21. ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ (ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (2009) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 26: (2009) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (civ) 629] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, (1999) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 63] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 1.09 ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ ਸੀ: (ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ ਕੇਸ [ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (2009) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 26: (2009) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (civ) 629), ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੰਨਾ 33-34, ਪੈਰਾ 17-19)

"17. . . ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਤਰਕ ਹੇਠਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ: (ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੰਨਾ 67, ਪੈਰਾ 10)

10. ਇਸ ਧਾਰਾ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ

ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ , ਅਰਥਾਤ ਕੋਈ ਵੀ ਪੈਸਾ ਜਾਂ ਬਕਾਇਆ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ, ਇੰਜੀਨੀਅਰ-ਇੰਚਾਰਜ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰ-ਇੰਚਾਰਜ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅੰਤਿਮ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਲਤਫਹਿਮੀ, ਸ਼ਬਦ "ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ" ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੈਸਿਆਂ ਜਾਂ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪਏ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਕਮ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। '

XXXXXX

18. ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, (1999) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 63] ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 1.09 ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸੰਸਕਰਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਕਤ ਧਾਰਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ/ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਰਕਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਕਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

19. ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ G1.09 ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਇੰਚਾਰਜ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦਰਮਿਆਨ ਕਿਸੇ ਵਿਵਾਦ, ਮਤਭੇਦ ਜਾਂ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰ-ਇੰਚਾਰਜ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅੰਤਿਮ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ G1.09 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ, ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, (1999) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 63] ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

(ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ)

XXXXXX

ਰਿਲਾਇੰਸ ਸੈਲੂਲੋਜ਼ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ [ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.] 639

ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, (1999) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 63] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 1.09 ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੇਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

22. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਜੋ ਪੈਨਡੇਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ

ਹੈ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਵਿਚੋਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦਾ ਇਨਾਮ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ: -

"28. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੀ.ਸੀ. ਰਾਏ (ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜੀ.ਸੀ. ਰਾਏ, (1992) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 508) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਉੱਥੇ ਵਿਚੋਲੇ ਕੋਲ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਨ.ਸੀ. ਬੁੱਢਾ ਰਾਜ (ਢੇਂਕਨਾਲ ਲਘੂ ਸਿੰਚਾਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬਨਾਮ ਐਨ.ਸੀ. ਬੁੱਢਾ ਰਾਜ, (2001) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 721] ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਲਈ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ, (1992) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 217] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੀ ਸੀ ਰਾਏ (ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜੀਸੀ ਰਾਏ, (1992) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 508] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਬੀ.ਐਨ. ਅਗਰਵਾਲ (ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਬੀ.ਐਨ. ਅਗਰਵਾਲਲਾ, (1997) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 469] ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ

ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜੀ.ਸੀ. ਰਾਏ (ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜੀ.ਸੀ. ਰਾਏ, (1992) 1 SCC 508] ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ (ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ, (1992) 4 SCC 217] ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਿਆਜ ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਹਰੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, (1999) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 63] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 1.9 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਜਾਂ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਬੰਧਤ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਾ ਕਰੇ। ਫੇਰੋ ਕੰਕਰੀਟ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਫੇਰੋ ਕੰਕਰੀਟ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ, (2009) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 1: (2009) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (CIV) 604] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 4 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਰੋਕੀ ਗਈ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 4, ਜੋ ਦਰਾਂ, ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਕਾਰੀਗਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੈ, ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚੋਲੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀ। ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ (ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (2009), 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 26: (2009) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (civ) 629) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦਾ ਇਨਾਮ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਬ੍ਰਾਈਟ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ (ਇੰਡੀਆ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਾਈਟ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ (ਇੰਡੀਆ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ, (2015) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 695: (2015) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (civ) 702] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 1996

ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (7) (ਏ) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ" ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਠੇਕੇਦਾਰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (7) (ਏ) ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚੋਲੇ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਕਮਾਚੀ ਅੰਮਾਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਜ਼ [ਸ਼੍ਰੀ ਕਮਾਚੀ ਅੰਮਾਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਰੇਲਵੇ, (2010) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 767: (2010) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (civ) 575] ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

29. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ (ਪੋਰਟ ਆਫ ਕਲਕੱਤਾ ਬਨਾਮ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ, (1996) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516) ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੀ.ਸੀ. ਰਾਏ ਕੇਸ [ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜੀ.ਸੀ. ਰਾਏ, (1992) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 508] ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ: (ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ ਕੇਸ [ਕਲਕੱਤਾ ਦੀ ਪੋਰਟ ਬਨਾਮ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ, (1996) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516], ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੰਨਾ 519-20, ਪੈਰਾ 3-4)

XXXXXX

"3..... ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੱਸੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਬੁਲਾਓ। ਇਹ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਚੋਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹੋਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਵਿਚੋਲਗੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਇਕ ਵਿਕਲਪਕ ਮੰਚ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਅਤੇ ਮਤਭੇਦਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਧਿਰ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਉਪ-ਪੈਰਾ (iii) ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਚੋਲਗੀ ਕਿਸੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚੋਲੇ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰੇ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਇਨਾਮ ਦੇਵੇ ਪਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਆਜ ਪੈਨੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਸਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਧਿਰ ਹਿੱਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲੇ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਲਈ ਵਿਆਜ

ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਮਿਆਦ ਸੀ; ਫਿਰ ਇਹ ਵਿਚੋਲੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ।

4. ਅਸੀਂ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚੋਲੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਖੇਪ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਜੀ) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਜੀ) ਦੀ ਮਿਆਦ ਸਿਰਫ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਬਦ "ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ" ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਸੀ। ਧਾਰਾ 13 ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਇਸ ਲਈ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਜਾਇਜ਼ ਦਾਅਵਾ ਹੈ, ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦੇਰੀ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

XXXXX

30. ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ (ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (2009) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 26: (2009) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (civ) 629] ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ [ਪੋਰਟ ਆਫ ਕਲਕੱਤਾ ਬਨਾਮ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ ਸਪੇਸ-ਏਜ, (1996) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਬੇਤੁਕੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਵਿਭਾਗ 'ਤੇ ਰੋਕ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚੋਲੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼ ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ (ਪੋਰਟ ਆਫ ਕਲਕੱਤਾ ਬਨਾਮ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ, (1996) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516] ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਬਾਰ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਆਜ ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ (ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (2009) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 26: (2009) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (civ) 629] ਦਾ ਕੇਸ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਪੰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀ। ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ (ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (2009) 12 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 26: (2009) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (civ) 629] ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇ ਆਦਿ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੱਭਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿੰਨੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ **ਟਿਹਰੀ ਹਾਈਡਰੋ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**। (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤਾ: -

"32. ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ [ਪੇਰਟ ਆਫ ਕਲਕੱਤਾ ਬਨਾਮ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ, (1996) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516] ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਮ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਪੈਨੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੋਹ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਜਵਾਬ "ਹਾਂ" ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਚੋਲੇ ਕੋਲ ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

33. ਮਦਨਾਨੀ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਮਦਨਾਨੀ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 549: (2010) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (civ) 168] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ [ਪੇਰਟ ਆਫ ਕਲਕੱਤਾ ਬਨਾਮ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ, (1996) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 516] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਗਟ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਵਿਗਿਆਨ, ਵਿਚੋਲਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖੋਹ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਮਿਆਦ ਲਈ।

34. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਸਾਡਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਚੋਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਰੋਕ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਲਈ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਬਾਰ ਵਜੋਂ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ।

20. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅੰਬਿਕਾ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ("ਦੂਜਾ ਅੰਬਿਕਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੇਸ"), **(2017) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 323 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਛੇਤੀ ਹੀ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ**। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ, ਜੋ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

XXXXXX

"(2) *ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ* - ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ (ਬਿਆਨੇ ਦੇ ਪੈਸੇ) ਜਾਂ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕਿਓਰਿਟੀਜ਼ ਉਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਣਗੀਆਂ।

[ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ]

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫਸਟ ਅੰਬਿਕਾ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) **ਦੇ ਪੈਰਾ 34 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ:**

"6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕੋ ਇਕ ਦਲੀਲ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਅੰਬਿਕਾ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ (ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਅੰਬਿਕਾ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ, (2016) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 36: (2016) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (civ) 36] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜੀ ਸੀ ਰਾਏ [ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਜੀ ਸੀ ਰਾਏ, (1992) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 508), ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: (ਅੰਬਿਕਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੇਸ [ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਅੰਬਿਕਾ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ, (2016) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 36: (2016) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ (civ) 36], ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਪੀ 59, ਪੈਰਾ 34)

"34 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਸਾਡਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਚੋਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਰੋਕ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਲਈ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਬਾਰ ਵਜੋਂ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ।

ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਬਚਦੀ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤਹਿਤ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਰੋਕ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਧਾਰਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ

ਲਈ ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਚੋਲਗੀ ਨੇ 28-6-1999 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

XXXXXX

ਰਿਲਾਇੰਸ ਸੈਲੂਲੋਜ਼ ਪ੍ਰੋਡਕਟਸ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਤੇਲ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਗੈਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ [ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ, ਜੇ.] 645

21. ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲਿਟਨੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 03.07.2018 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। **ਮੈਸਰਜ਼ ਰਵੀਚੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ** (2018 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5964-5965), ਧਾਰਾ 16.3, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ, ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਨ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਦੂਜੇ ਅੰਬਿਕਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇੰਜੀਨੀਅਰਜ਼-ਡੀ-ਸਪੇਸ-ਏਜ (ਸੁਪਰਾ), ਮਦਨਾਨੀ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਅੰਬਿਕਾ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

22. ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਵਿਚੋਲੇ ਕੋਲ ਵਿਆਜ ਐਕਟ, 1978 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕੁਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ-ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪਾਬੰਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਆਜ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੂਲ ਰਕਮ 'ਤੇ ਪਰਜੀਵੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ

ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਪਰਖ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵਿਚੋਲੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਹ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜੋ ਆਰਬਿਟਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀਆਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ **ਦੂਜੇ ਅੰਬਿਕਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੇਸ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਧਾਰਾ ਵਰਗੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ **ਟਿਹਰੀ ਹਾਈਡਰੋ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ** ਦੀ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਚੋਲੇ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। (ਸੁਪਰਾ), ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਠੇਕੇਦਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ, ਮਤਭੇਦ, ਜਾਂ ਗਲਤਫਹਿਮੀਆਂ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਵੱਲੋਂ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਜ ਲਈ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੋਕ ਲੱਭਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਇਕ ਧਾਰਾ ਜੋ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫਸਟ ਅੰਬਿਕਾ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੈਨਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਾਕਾਂਸ਼ਸ਼ਾਸਤਰ, ਵਿਚੋਲਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਅਤੇ ਕਿਹੜੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਖੋਹ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ' ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (7) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਰੋਕਤ ਕੁਝ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (7) ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਪਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

23. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਸਿਰਫ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ONGC ਵਿਆਜ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੂਜੇ ਅੰਬਿਕਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) **ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ** ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਧਾਰਾ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤਹਿਤ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 16 ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਠੇਕੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਕਮ ਤੱਕ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, **ਟਿਹਰੀ ਹਾਈਡਰੋ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ** ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਲਟ. (ਸੁਪਰਾ), ਧਾਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਪੈਨੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਟਿਹਰੀ **ਹਾਈਡਰੋ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ** (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੈਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ, ਮਤਭੇਦਾਂ ਜਾਂ ਗਲਤਫਹਿਮੀਆਂ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਦੇਰੀ ਜਾਂ ਭੁੱਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ; ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, **ਟਿਹਰੀ ਹਾਈਡਰੋ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ** ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ (ਸੁਪਰਾ) ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਅਵਾ "ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ" ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 16 ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।

XXXXXX

24. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ ਦੀ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 16 ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 1200 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਅਤੇ 600 ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਦੋਵਾਂ ਲਈ 14,999/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਬਕਾਇਆ ਸਿਰਫ ਇਨਾਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ ਦੀ ਗੱਲ ਸਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ONGC ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਦੇਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਨਾਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 14,999/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮੀਟ੍ਰਿਕ ਟਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਧਾਰਾ 16 ਲਾਗੂ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

25. ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਆਉਂਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਆਜ ਨੂੰ 18% ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 10% ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ONGC ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦਾ ਉੱਦਮ ਹੈ, ਜੋ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਨਾਮ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਆਜ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ ਅਤੇ ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਵਜੋਂ 18% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ONGC ਨੇ 21.01.1999 ਤੱਕ

10% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮੂਲ ਰਕਮ, ਅਤੇ ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ, ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਆਜ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 30.01.1999 ਤੱਕ 1,09,34,323/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ, ਅਤੇ 30.04.2003 ਨੂੰ 46,86,138/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਤਾਰੀਖਾਂ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਸੂਲੀ 18% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੂਰਵ ਹਵਾਲਾ, ਪੈਂਡੈਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਆਜ ਲਈ, ONGC ਨੂੰ 21.01.1999 ਅਤੇ 30.04.2023 ਤੱਕ 8% ਦੀ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਅੱਠ ਹਫਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 21.01.1999 ਨੂੰ ਅਤੇ 21.01.1999 ਤੋਂ, ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ, ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿਆਜ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਅੰਤਰ ਰਕਮ 'ਤੇ 6% ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 10% ਅਤੇ 18% ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 10% ਅਤੇ 18% ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ONGC ਦੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਲਾਇੰਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi